

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ЛІЦЕЙ № 18

ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

вул. Сергія Скальда, 26-В, м. Чернівці, 58013 тел. 0372-58-13-11

E-mail: cvlyceum18@gmail.com; Код ЄДРПОУ № 21431046

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Чернівецького ліцею №18

Чернівецької міської ради

Людмила КРАМІНА

**Виконання плану з реалізації Національної стратегії
розбудови безпечного й здорового освітнього середовища
у Чернівецькому ліцеї №18
Чернівецької міської ради**

Національна стратегія розроблена на виконання:

Указу Президента України від 7 грудня 2019 року № 894 «Про невідкладні заходи щодо покращення здоров'я дітей»;

- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, ухваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988;
- Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року, ухваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1018;
- Національного плану заходів щодо неінфекційних захворювань для досягнення глобальних цілей сталого розвитку, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 року № 530.

Мета Національної стратегії — формування безпечних, комфортних, здорових умов навчання, освітнього середовища, яке забезпечує оволодіння учнями компетентностями, що є необхідними для життя, формування культури та здорової поведінки.

У порядку проведення інституційного аудиту, що затверджений наказом МОН України від 9 січня 2019 року за №17 зазначено, що освітнє середовище — це сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їх потреб і можливостей.

Згідно з вимогами Національної стратегії та інституційного аудиту у Чернівецькому ліцеї №18 розроблені вимоги та правила до освітнього середовища.

Педагогічний колектив Чернівецького ліцею №18 під вимогами розуміє настанови, поради щодо забезпечення якості освітньої діяльності. Кожна з вимог опрацьовується як така, що складається з певних критерій і оцінюється відповідно до них. На основі цих вимог і здійснюється робота закладу.

Внутрішній аудит закладу освіти.

Це оцінка реальної ситуації (сильні та слабкі сторони, ризики та небезпеки, можливості закладу) щодо безпеки та захисту осіб, які задіяні у освітньому процесі закладу освіти.

Під час внутрішнього аудиту закладу розглядається комплексне поняття «безпека», що включає фізичну, соціальну, психологічну та інформаційну безпеку. Інформація, яка отримана в процесі внутрішнього аудиту, лягає в основу розробки детального плану дій ліцею щодо усунення визначених проблем і поліпшення безпеки освітнього середовища в закладі освіти.

Процес реалізації стратегії результатів аудиту учителі впроваджують через:

- проведення анкетування та консультацій адміністрації з усіма педагогічними працівниками,
- розробку та проведення консультацій з батьками з питань ефективного спілкування з власною дитиною, захисту дітей і позитивних методів виховання, без фізичних покарань та психологічного тиску на дитину;
- проведення спостережень за учнями;
- навчання педагогічних працівників через систему дистанційних конференцій, обміну досвідом, вивчення практик європейських і вітчизняних успішних шкіл з питань захисту дітей і механізмів реагування на ризиковані та загрозливі ситуації;
- опанування прийомами надання психологічної допомоги;
- навчання учнів протидії небезпекам у мережі Інтернет, ознайомлення їх із загрозами, які є реальними для дітей шкільного віку у мережі Інтернет тощо.

Забезпечення комфортного та безпечного середовища.

Для дотримання даної вимоги ми звертаємо увагу на таке:

Психологічний комфорт в освітньому середовищі—оцінка емоцій, почуттів та домінуючих переживань у процесі взаємодії дорослих і дітей в освітньому середовищі закладу. Даний аспект здійснюється в щільній співпраці з практичним психологом, що працює як система психологічної допомоги.

Наявність такої системи психологічної допомоги за участю практичного психолога закладу освіти впливає на ефективний психологічний супровід учнів (не секрет, що кількість учнів з нестійким нестабільним емоційним фоном серед здобувачів освіти постійно збільшується). Система психологічної підтримки,

розроблена практичним психологом Камінською Ю.М., позитивно впливає як на педагогів – позбавляє емоційного вигорання і, як наслідок, не спричиняє професійної деформації, так і учнів.

Психічне здоров'я та благополуччя учнів через об'єктивні причини знаходження країни в стані війни стає ключовим елементом психічного здоров'я, що тісно пов'язано зі здоров'ям фізичним. Юлія Миколаївна зазначає, що порушення депресивного спектру у дітей, підвищений рівень тривожності та агресивності мають причини самопошкоджуючої поведінки – одним із найпоширеніших проявів порушення психологічного благополуччя серед дітей шкільного віку. Тому психологиня проводить консультації для педагогічного колективу, надає інструментарій щодо урізноманітнення роботи рольовими іграми, ранковими колами, індивідуальними діалогами з метою профілактики психічних розладів.

Дотримання вимог санітарних, протипожежних та будівельних норм і правил.

Безпечне і здорове освітнє середовище, яке створюється у Чернівецькому ліцеї №18, є сукупністю умов, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та моральної шкоди. З цією метою дотримуються вимоги санітарних, протипожежних та будівельних норм і правил, проводиться роз'яснювальна роботи за такими критеріями:

З метою недопущення фізичної втоми в учнів адміністрацією закладу освіти, учителями при визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно - гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків: у 1 класах – 35 хвилин, 2 – 3 класах – 40 хвилин, 4-11 класах 45 хвилин. Також в умовах воєнного часу освітній процес зазнав змін, введено змішану форму навчання, частина навчальних занять проводиться дистанційно. Тому було унормовано безперервну тривалість навчальних онлайн – занять протягом дня у синхронному форматі. При цьому враховано вимоги до організації роботи з технічними засобами навчання. Після занять із застосуванням ТЗН або між ними силами вчителів мистецтва і фізичної культури, вихователів проводяться вправи з рухової активності та вправи – гімнастика для очей.

З метою дотримання вимог санітарних, протипожежних та будівельних норм і правил вагому значення набуває безпека території та приміщень закладу:

- Згідно з вимогами Національної стратегії заклад освіти контролює питання безпеки: наявність та справність огорожі, зовнішнє спостереження;
- недоступність приміщення для доступу сторонніх осіб. З цією метою у Чернівецькому ліцеї діє пропускний режим, відео нагляд, алгоритм дій чергових та сторожів, функціонування тривожної кнопки, організовано навчання та інструктування працівників.
- недоступність території для несанкційованого заїзду транспортних засобів.
- догляд за територією. Територія чиста, охайна, відсутнє сміття, будівельні матеріали, опале листя. Територія закладу облаштована, доглянута. Перед

початком навчального року, а також щотижня проводиться обстеження території на наявність небезпечних предметів тощо;

Попри сертифіковане стаціонарне обладнання з метою уникнення травматизму, відпочинок учнів на цих майданчиках контролюється з огляду того, що має бути керованим та безпечним для здоров'я дітей, використання обладнання повинно відбуватися з дотриманням вимог безпеки життєдіяльності, під наглядом педагогів.

Наявні всі необхідно обладнані навчальні приміщення:

Працівники та учні обізнані з правилами пожежної безпеки, евакуації, алгоритмом дій у надзвичайних ситуаціях тощо.

Враховуючи вимоги Державної служба якості освіти у ліцеї створено безпечне освітнє середовище в умовах воєнного стану. Для цього:

- забезпечено облаштування безпечного простору, наявність укриття, запасні виходи;
- здійснено заходи щодо мінної безпеки (проведено обстеження НВК на відсутність вибухонебезпечних та легко займистих предметів, заплановано спільні заходи із залученням ДСНС);
- розроблено схему евакуації учасників освітнього процесу;
- алгоритм дій працівників і учнів закладу під час евакуації.
- опрацьовано поведження під час повітряних тривог, евакуації, перебування в укритті.
- учителі 1-11 класів ознайомилися з рекомендаціями з надання першої невідкладної допомоги, для учнів заплановано проведення тренінгів [«Перша допомога дітям»](#).
- особливо актуальними стали виховні години в дитячих колективах, що прийняли дітей із числа внутрішньо переміщених осіб, учителі працюють над підтримкою їхнього психологічного здоров'я.
- відбулися зміни у доборі навчальних матеріалів і стратегії роботи з учнями під час уроків.

Зміст освіти набув нового значення як ключова здоров'язбережувальна складова освіти. Через сучасні методики навчання вчителі формують в учнів компетентності, необхідні для здорового та безпечного життя, сприяють ухваленню рішень учнями щодо власного здоров'я, його збереження та дотримання здорового способу життя.

Слід зазначити, що в умовах воєнного стану, відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти в закладі освіти створено умови для організації дистанційної форми навчання, організації занять таким чином, щоб діти могли поєднувати навчання в школах країни перебування та одночасно продовжувати здобуття освіти в Україні. Також унормовано безперервну тривалість навчальних онлайн – занять протягом дня у синхронному форматі. При цьому враховано вимоги до організації роботи з технічними

засобами навчання. Після занять із застосуванням ТЗН або між ними силами вчителів мистецтва і фізичної культури, вихователів проводяться вправи з рухової активності та вправи – гімнастика для очей.

Створення належних умов організації харчування.

За даними досліджень, стан здоров'я людини на 15% залежить від медичних служб, на 15% від генетичних особливостей, а 70% визначається способом життя і харчуванням.

Тому особливе місце займає в закладі освіти розбудова системи здорового харчування, формування культури харчування та правильних харчових звичок. Навчити родини учнів орієнтуватися на сучасні принципи здорового харчування, опрацьовувати рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я та Міністерства охорони здоров'я України. Через зміст навчальних предметів, "Я досліджую світ зокрема, учителі формують культуру здорового харчування, правильні харчові звички, закладають основи здорового харчування та здорового способу життя.

Безпечний інтернет.

Проблемою, яка потребує розв'язання, є низький рівень культури безпечної, здорової поведінки, уразливість дітей шкільного віку під час використання Інтернету, нестача навичок безпечної поведінки в інформаційному середовищі, неконтрольований доступ до Інтернету. Можливість отримати будь-яку інформацію, не виходячи з дому – зараз це не фантастика, а реальність. І це стало можливим завдяки Інтернету. Крім того, що Інтернет дозволяє тобі знайти потрібну інформацію, мережа значно розширює коло спілкування. І це стало можливим завдяки Чатам, соцмережам та іншим подібним можливостям.

Таке спілкування разом із користю може приховувати суттєву небезпеку для дитини: кібербулінг, кібермисливці (полюють за інформацією про родину, статки тощо), контент «для дорослих»; сайти, що містять сумнівну інформацію; ігри (багато ігор пов'язано зі сценами насильства, крові, психотропною атмосферою і еротичними сценами, окремою проблемою можуть стати сайти з азартними розвагами. Адже так легко стати багатим за півгодини», «здобути фінансову незалежність»), потрапляння під вплив інтернет спільнот суїцидального спрямування.

Тиждень безпечного Інтернету проводиться з метою привернення уваги до проблеми безпеки дітей і дорослих в мережі Інтернет - комплекс взаємопов'язаних заходів, пропонує різноманітні форми діяльності, сприяє особистісному розвитку учнів.

Середовище, вільного від будь - яких проявів насильства і дискримінації.

Цю вимогу згідно з Національною стратегією ми опрацьовуємо в трьох напрямках: реалізація політики запобігання та протидії булінгу, цькуванню, дискримінації.

З метою упередження булінгу та дискримінації в роботі ліцею використовуються базові форми:

1. Класні години. Короткі, але часті розмови значно ефективніші за тривалі, але епізодичні.
2. Бесіди психолога з дітьми.
3. Участь у благодійних акціях. Так протягом вересня учні та батьки 1-11 класів організували збір та вивезення теплих речей, комп'ютерної техніки, взуття, ігор для дітей зі звільнених територій.
4. Читання та обговорення книг, перегляд роликів, де порушуються проблема цькування. Більшість учнів переймається почуттям жертви булінгу, коли бачать, що відбувається на екрані.

Платформа [Stomp Out Bullying](#): колекція відеороликів, які допоможуть запобігти цькуванню.

[5 мультфільмів, які навчають цінувати кожного.](#)

[Як боротися з булінгом: поради для дітей.](#)

[Короткометражний мультфільм про булінг.](#)

[Ways to Stop Bullying](#)(оригінальна мова у відео – англійська, але ви можете налаштувати субтитри на українську мову).

[Короткометражний анімаційний фільм «Піп»](#) – це історія про маленького песика з великою мрією – стати собакою-поводирем.

[Overcomer. Animated Short.](#) У цьому мультфільмі підіймаються дуже важливі для підлітків теми – булінгу, самотності та тиску соціальних мереж. Як повірити у себе і позбутися важких думок? – відповіді у мультфільмі.

Мультфільм [«Як я перестала бути жертвою булінгу»](#).

Повчальний [мультик про невдячного онука та турботливу бабусю](#).

[Позитивний мультик про те, як один добрий вчинок здатний змінити світ.](#)

Мультфільм [«Добро дарує крила»](#).

[Поради та вправи для розвитку емпатії.](#)

Формування інклюзивного, розвиваючого, мотивуючого до навчання простору.

У закладі освіти створені умови, що забезпечують належні та безпечні умови навчання, виховання, розвитку учнів, формування гігієнічних навичок та засад здорового способу життя, контролюються фізична та психологічна безпеки учнів, з урахуванням їх потреб та можливостей, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх дітей, у тому числі з особливими освітніми потребами;

З огляду на це адміністрацією закладу освіти працює над:

- дизайном, розглядаючи вимогу, чи пристосований простір до потреб учнів класу;
- застосування вчителями (у разі потреби) методик і технологій для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами;
- здійснення взаємодії закладу освіти з батьками та інклюзивно — ресурсним центром. Окремі учні, попри те, що батьки не оформлюють інклюзивну форму навчання для учнів, відвідують зі своїми дітьми такі центри, мають рекомендації, які враховуються в освітньому процесі;
- освітнє середовище укомплектоване посібниками, книгами, спортивним інвентарем, іграми, що мотивує учнів до здорового способу життя та сприяє оволодінню ними ключовими компетентностями;
- функціонує бібліотека, яка також виконує функцію ресурсної кімнати у ліцеї.

Співпраця з батьками.

Надзвичайно важливим є оволодіння всіма зазначеними компетенціями не лише здобувачами освіти, їх батьками, педагогічними працівниками, наставниками, асистентами, а й іншими особами, які працюють із дітьми шкільного віку, забезпечують їх навчання, виховання та розвиток.

Для того щоб створити безпечне освітнє середовище кожен учасник освітнього процесу повинен мати уявлення про те, як мінімізувати ризики та небезпеки, і в результаті, створити умови для внутрішньої безпеки та безпеки довкілля. А це стає можливим лише завдяки спільній цілеспрямованій діяльності педагогів, учнів і батьків.

З цією метою у навчальному закладі здійснюються наступні заходи:

- Спостереження за мікрокліматом в учнівському колективі.
- спільні позакласні заходи, змагання
- екскурсії за участю батьків;
- робота з батьками через організацію цікавих годин спілкування ;
- індивідуальні консультації для батьків тощо.

Тож, освітнє середовище — це обов'язковий компонент внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Поняття освітнє середовище в широкому значенні є соціально-психологічною складовою закладу освіти.

Отже, освітнє середовище повинно бути комфортним, вільним від будь-яких форм насильства і дискримінації, мотивувати учнів до навчання та розвитку, відповідати їхнім потребам та можливостям.

Директор ліцею

Людмила КРАМІНА

